

Wispahriga dala.

Wehstule is Massawas.

(Beigum's.)

As goda maltiti pee Keisara, Petrovsko vili, wajadseja pagastu wezakeem 21. maijā eerasteed; tai pashā deenā ari us Hadinska lauka isribloja tautas fwehtkus. Pee goda maltites Keisars ar Keisareeni lihds ar Saweem Augsteem Behrneem pagastu wezakos ar Sawu slahbuschanu aplaimoja. Vispirms Augstais Semes Tehws pagastu wezakos ap Sewi sapulzeja un us wineem tā runaja: „Es koti prezajos. Juhs wehl reis redset. Sirfnigi pateizos par Juhsu ustizigu dalibū pe Muhsu fwehtkeem, kureem wifa Kree-wija tik karsti lihdsjuht. Mahjās pahrbräuksi, isteizeet wifem Manu firfnigu pateizibu. Pallaufeet Sawu muishneebas preefschahmu padomeem un pamahzibahm un netizeet tufschahm neeku walodahm par faunu semes pahr-dalischahu u. t. t. Tahlas wehstis ispausch muhsu eenaidneeki. Katra ihpashumam, tāpat ari Juhsesjam, japatleef neaisfahrtam. Lai Deewē Jums dod laimi un weselibu!” Us scheem laipneem Keisara mahrdeem pagastu wezalee atbildeja: „mehs ir ar to efam meerā,” un skali „urrah” fauzeni atskaneja is preeka pilnahm semneku fruhim. Pee galda Keisars ar pagastu wezakeem glahses faschlindejis wineem weselibas usdsehra. Pehz tam atkal pagastu wezakee Augstom Semes Tehwam laimes wehledami, tufschahja sawas glahses us Wina weselibahm, tad us Keisareenes un Wini Augstu Behru weselibahm. Kad Keisars lihds ar Sawejeem no pagastu wezakeem bij at-wadijsches, tad tee wehl usdsehra „Augstu laimi” eelschleetu ministram grafam Tolstojam, us kam ministra kungs laipni tenzinajis, atkal wineem weselibas usdsehra. Pee goda maltites tika satram pagasta wezakam wehl Keisara gihmetne dahwinata. Pehz maltites wini apmekleja tautas fwehtkus, pee kureem wairak nelā 600,000 zilwelku nehma dalibū. Svehtveen, 22. maijā pee pagastu wezakeem deetwalpošchanu notureja un pehz tam Sw. Peterburgas Isaka basnizas wezakais, generalis Bagdanowitschs tureja gari runu. Sawā runā generalis wineem Keisara mahrdā wehl reis pateizabs par laipnu peedalischahos pee Kronefhanas fwehtkeem un pamudinaja wiaus, kopt sawu amatu par godu un fwehtibu foweem pagastem un wifai walstei. Tahlaki generalis sawā runā us flosahm aishrahdija, isskaidrodams, kahds leels fwas flosahm zilwelku fadsihwē un ka tapehz wineem fawōs pagastōs jo zeefchi par flosu usplaukschanu jaruhpejabs. „Efat wifam pagastam par labu preefschihmi,” runaja generalis, „dsihwojeet taupigi, krahjeet naudu uu leekat fweem behrneem apmeklet ffolas. Tos mahrduš, ko us Jums runaju, leek Jums fazit pats muhsu Schehligais Kungs un Keisars. Efat pahrlezzinati, ka Augstais Semes Tehws Juhsu behdas lihds ar Jums juht un ka Wina firfnigakā wehlefhanahs ir, ka neweenam zilweskam sem Wina Waldibas netiku pahri darits, ka ikmeens justos preezigs un laimigs. Ja Jums pahrestibas teek daritas, tad greeschatees tafni ar luhgschanu pee Augsta Semes Tehwa, Winsch neweena taifnibas pilna luhguma neatstahs ne-eewehtota. Keisars leek Jums wifem firfnigas „ardeewas” fazit un Jums Sawu un Augstas Keisareenes bilda isdalit.” — Wezais, firmaiš generalis ar aishrahdju balši un asrahm ažis us pagastu wezakeem runaja un wina mahrdi aishrahdju katra klausītaja firdi dīķu espaidu. Katrs pagasta wezakais dabuja par peemiru leelu bildi, us kuras redzami Keisars ar Keisareeni kronefhanas mehtelos. Tāhs paschas deenas pehzpusdeena wareja pagastu wezakee jauno Pessitaja basnizu apmeklet, kura, tapehz ka wehl nebija eeswehtita, preefsch publikas bij flehgtā.

Schi basniza ir loti eewehrojama un wivas eeksh-puse tik toshchi buhweta un gresnota, ka tas nemas nau aprakstams. Keisars Alessanders I. isslaida 25. dezembrī 1812. gadā Wilna manifesu, kurā issfazija wehleschanos, zelt Maßkawā Pestitaja basnizu par sihni, ka Deems schehligi glahbis Kreewiju is eenaidneku rokahm, un par muhschigu peemirau Kreewu tautas tizibas un tehvijas mihlestibai un ustizibai. Wispiems griveja basnizu buhwet us swirbulu falneem, kur ari 12. oktobris 1817. g. pascham Keisaram flahtefosham gruntsakmimi eemuhejra. Pehz plahna wajadseja basnizai but wareni leelai un 110 osu augstai. Wairak gadus fastrahdaja pee basnijas grunts darbeem, bet ka wehlak issahdiyahs, tad swirbulu falnu grunte nespahja tahda swara nest, tapehz tad

buhwes komisija 1827. gadā savus darbus nobeidsa. Tagadejo weetu preelsch basnizbuhwes išmekleja pats Keisars Nikolajs I. un 10. aprīlī 1832. gadā tika eezelta jauna komisija, kas lai pehz jauna plahna waditu buhwes darbus. Basniza ir buhweta frusta vihss un katrā feena tai 39 ažis gara, un viņas augstums no semes līdz frustam ištaisa $48\frac{1}{2}$ ažis. Basnizas 4-stubra tornos karasahs 14 pulksteni, no kureem leelakais 1500 pudu fmags; tēr 13 free lopā $4173\frac{1}{2}$ pudu. Grunts ir rakta 9—14 ažu dīķu un eefahla muhret 27. jūlijā 1838. gadā. Grunti usmuhreja 2 gadus, basnizstahwu 16 gaddos un dzelss darbus pee torau jumteem 5 gaddos. Stalashas apkahrt basnizai išmalkaja 241,000 rbl. fdr. Muhrōs isleetati 40 miljoni keegelu un 6000 kwad. ažu tīcherkantigu akmīnu. Bes tam wehl basnizas ahrfeenas no semes līdz augščai išliktais ar tā faulto Protopopowas balto marmoru, kas lausis Mässlawas gubernā, Holomenškowa aprīki pee Protopopowa zeema. No tā pascha marmora ari zīstas svehtu vihru un eewehrojamu lareiwi figuras, kas wišapkahrt basnizai us plātām muhra ūmsām nostahditois, un kas maksā 773,000 rbl. fdr. Pee basnizas eelfchpuses fastrahdaja 20 gadus gadus, pee tam atkal stalashu uzslechana ween maksaja 42,000 rbl. fdr. Dzelss un metala preelsch torau jumteem išteetati 108,406 pudi, kas maksā 1,147,800 rbl. Preelsch torau kupelu apselīshanas wajadseja 25 pudi, 31 mahrz., 47 solotn. selta, kas maksā 482,000 rbl. fdr. Basnizai ir 12 durvis, katrā galā 3, kas viņas leetas iš bronses un no eelfchpuses ar osola koku aptaīitas. 4 widus durvis katrā $13\frac{1}{2}$ arčinas augstumā un $7\frac{1}{2}$ arčinas platumā, un viņas lopā 3200 pudu fmagas; 8 durvis ir katras 500 pudu fmagas, $12\frac{1}{2}$ arči. augstas un 6 arči. platas. Viņas 12 durvis maksā 413,000 rbl. fdr. Us jumta wišapkahrt basnizai stahw bronša seltiti trelini, kas maksā 193,000 rbl. fdr. Basnizas eelfchruhme starp seemela un deenwidus durwim ištaisa 32 ažis un no walara durwim līdz altarim 22 ažis, un augstums apakšā widus toraa 33 ažis. Gaismas eespihd jaun 16 toraa un 36 basnizas kora logeem. Wiſeem logeem ir dubulti rahmji leeti iš bronses, 4 ažis augsti un $2\frac{1}{2}$ arči. plati, un katris rahmis sver 250 pudu. Logu glahses ween maksā 200,000 rbl. fdr. Kora walejas weetas eeslehgtais no loti jauki iſstrahdataem, seltiteem trelineem, kas maksā 81,000 rbl. fdr. Altaris iſskatahs kā astorstuhrigs luhgšchanas naminšči, buhwets iš balta marmora akmina ar seltitu bronses kupeli. Altara buhwē un materials maksā 24,000 rbl. Basnizas eelfchpuſe redsamās dauds leelas, koſčas bildes, mahletas no wiſeewehrojama kēm mahlſlenekēm. Schē newaru atstaht nepeeminetu Deewa bilda, kas jo eewehrojama tā mahkflos kā ari gruhti darba sind. Kupela eelfchpuses zaurmehrs 12 ažis un paſčas welwēs augstums 6 ažis; no semes stahw kūpolā welwē 33 ažu augstumā, un ūchini welwē nu mahleta Deewa bilda. Lai bilde, no apakšas luhkojotees, iſskatitos zilweka leelumā, wajadseja viņu 7 ažis garu mahlet, kas jo gruhti bij iſdarams, tadehkā ka bilde bij jamahle kūpolā apakumā un viņai tomehr wajadseja iſskatīties nefalekuščai, taisni stahwosčai. Tad wehl gruhti nahzahs tādas froħfas iſmeklet, kas bildei, eewehrojot leelo augstumu, dotu paſigu iſskatu. Schō darbu, pehz preezū gadu neapniukščas strahdāshanas, laimigi un flaveni iſdarija 60 gadu wezs profesors L. T. Markows, un ūchi weena pate bilde maksā 110,000 rbl. fdr. Basnizas eelfchpuſe no marmora iſstrahdata, preelsch kam tilo leetats tumšči-sakais Rījewas marmors, tumšči-sarkanais Kreewijas porfirs un Italijsas marmors daschadās krahfās. Basnizas plahns iſlikts ar daschadeem raiibeem marmora akmineem. Marmora akmina pēegħdaſħanā un iſstrahdāshana maksā tāhdus 2 milj. rbl. fdr. Basniza war ļaeet 10,000 zilweku un viņas buhwē maksā 15 milj. rbl. fdr. Isaka basniza fw. Peterburgā maksā 23 milj. rbl. fdr. — Par ūchini koſčo basnizu wehl daud ko waretu rakstit, bet kād viņi, pat tee garakee aprakstīne-eefpehj tāhdū iſskatu no preelschmeta zilweka garazim preelschā stahdit, tāhdū dabon, kād preelschmetu pats apluhko un apskata, tad labaki lai paleek; gressi ūchini atrakst nei muhlu. Gattmeeschu meesoom.

dishwē nepastahw kahetu schiras, las wehrtē zilwelū
pebz drehbem waj kahju qapweem.

Muhsu Latweeshu pagastu wezakee gandrihs trihs nedelas Maßlawā Keisara swehikhs pawadijuhschi, astahja weesnihiligo pilsehtu pirmdeen, 23. maijā. Sirfnigi mehs wirus apsweizahm abrauzot un muhsu sirfnigakls labwheleshanas wineem zelā libds dewahm aissbrauzam. Ilgi jo ilgi lai wineem paleek atminā halsā Maßlawa. — Pehrkonš.

Dashadas finas

No eeffchseines

Riga. Widsemes Latweeshu beedribu deputati valdai zeturdeen pa valdai peektdeen, pulsti. 7 valkarā valgas. Dinaburgas dzelsszēku aizbrauza us Peterburgu. Rigaš Latweeshu beedribu deputati ir: advokats K. Kalnīsch, virsskolotajs G. Possits un redaktors B. Dihrikis, un Widsemes laukbeedribu deputati — gruntsneels A. Raudsīts, draudzes skolotajs J. Peleks un bijuschais ofizeeris J. Seetiansons.

Rigas polizijas valde iſſuo Widsemes gubernacē
awisē, ka neustizamam tehwixam nonemta melna sem-
neelu ſehwe libdi ar ſemneelu rateem us ſola afim.
Ihypachneekam jaapeeteizahd Rigas polizijas valde.

Widsemes gubernatoris iſſino Widsemes gubernas awiſē, ka Rīgas Latv. beedribas spreediums par kahda goda beedra iſdsehſchanu iſ goda beedru ſlaita, ſihme jahs uſ Kursemes gubernatoru, geheimrahtu Pauli fon Lielienſeldu, kas pats aifazijees no goda beedra buſcha naſ un ofizieli to paſſnojis beedribai (t. i. ſewiſchķa pēliſumā pē Kursemes gubernas awiſes. Ned.).

Sirgu galas ehſchāna. Daschās awises ſtāoja i
Berlīnes, ka tur ſha gada trijōs mehnephōs ween eſo
apehſts wairak, nekā puſtrefſha tuhſtoscha ſirgu. Bi
leelā mehrā pee mumā Baltijā iſplotijees ſchis teizamaiſ
eerađums, tas now ſinams; bet tas gan ir ſinams, ko
daschi jau Rigā, Želgawā un ari retumis us ſemem lab
prah̄t bauđa ſho gahrdo baribū. Tā Abgeleſkalnā, Rigā
daschi korku greeſej un z, jau eerađinajuschees baudi
ſirga zepeti, un taħdu butu wehl wairak, ja Abgenekalnā
ſirgu laufchanas weetā tiftu laufjamee ſirgi no ahrſto
pahrmekleti un apſihmeti, kas der ehſchanai, kas ne, un
tad iſſludinata ſirga galas pahrdofſhana. Zour to a
laiku, tagadeſais galas dahrgumis tiftu dauds maſ ma
ſinats un ſhee tiħree lopixi netaptu ſemes klehpim no
doti, bes kā wirxi ir pehz fawas nahwes wehl nebutu
atnefuſchi laħdu labumu zilwezei. Ihpafchi strahdneeki
kaħrtai tas eetezamis, iadehk la ſirga galos iſnaħkti
dauds leħtaka par wehrscha un z, gaku Sils.

No ffschekles. Pee mums nofwineja Kronefsha
nas fwehtlus itin kluſi. Muhsu labd. beedriba nebij
neko par tam gahdajuse, lai butu zilwekeem us fch
preesa deenu kahda paſautrinafchana. Kapehz to ned
rija, nemahku fazit! — Kahdi no ſchejeenes jaunekleen
bij a iſrihlojuſchi to deenu ta fauzamā Dgret park
fwehtlu wakaru. Wiss gahja kahtiigi, til, ta dſirdams
daſcham pee beigahm naw wiſ ihſti labi klahjees.

Piermo waſaras ſtreitku deenu apmekleja muhs i bahrgs laikš, kureſh bij ſatveenots ar ſtruſu un ſectu kaſ ſā ſā ar ſpaneem gaſha. Ari wehjſh bij koti leels kureſh daſchu ſoku apfkahdeja. Muhsu ſtanzijsas, Ogres tuwumā ſibins telegraſa ſtabus ſaspahrdijis, teem galu pahrtſcheldams. Šinofchanai bija laikam ja-apstahjahs pirms tos atkal lahtibā dabuja. Waj ſibens weh kahdu ſkahdi padarijis, tas man naw finams.

Ir jau dauds reis laikraffsōs runats par frogu ne
fahrtibahm, pat pee augstakahm teefam fuhdsets, tomeh
wehl neskahdas laboschanaħs naw. Ka tas tees, tu
peerahda pawaditee wasaraħ fweħħli, kuri it jaunk pe
duħħidu un wixku flaxahm tapa nosweħtiti, lihds gaix
minnai austot, t. i. lihds ylkst. 2 riħta. Waj nu nebuti
par fħo leetu deesgan runats? Kad tatħfu reiħi wa
retu fahrtibu eewest! Kahdā no augħtas Waldbas pa
weħlem noteikis, ka drikist tikai lihds 11. sundai wa
farā dseħreenu pahrdot, isxemot preeħx jekknejkeem
bet to ne-eeweħro nemas. Pat muixħas poliżija wair-
tam neluħlo paħla, lai gan tas winn ħeġenahkum
Otro fweħħlu nokti daschi no frogħa dseħrajeem us mah
jam eedami uskru ta fahdam fċejjenes faimnekkam u
to tħi fadausja, ka tagħad tas fahped zeex gultà għe-
dams. Schos kundisx busħot pagasta waldiba pe
albiddibba fuakst, uu peħġi cippreħxfha jaqbal ismellesħana
nodot Rejżariski brugu teesai. Ari fahds ilgað frogħ
dserħħana as-Saxxi. — 8.

No Zehsu aprinka. Zehsu brugu teesa jaure parwehli no 3. junija šč. g. Nr. 7791 ir usdewuse pag. waldem, lai tāhē wiſahm wiru poližijas aprinkos paſtahwoſchahm heedribahm peekodinatu:

1) fa beedribas fehdeschanas nebus peelaist us ap-
spreefchanu tahdas leetas, kuru apspreefchana nepeeder
pee beedribas usdewumeem;

2) ka beedribas preelschneezibai par satru preelschā
stahwoschu sehdeschanu, waj ta general-sapulze, waj
preelschneezibas sehdeschana, pee laisa japaśino brugu-
tefai, un ka fchāi ſkojumā ari jausdod kats fewichls
jautajums. kas sehdeschanā tiks apspeeests;

3) fa par to, fa preekschå stahwoschi peenahlumi
beedribahm finami dariti un winaß apnehmuschihs toß
zeefchi peepildit, pag. waldem jaceeprafa no beedribas
preekschneezibahm pilnå flaitå paraalstits rewersals un
schis pee 3 rbl. foda lihds 17. junijam sch. q. ja-eefuhta
brugu-teefai. (B. W.)

Is Meschotnes. Muhsu zeen. leelmahte. nelaika
firsta Livena atraitne, muhs Meschotnecku faimneekus
pa fahrtai apzeemoja; zitus pagahjuſchā rudenī, muhs
Meschgaleſchus ſhogad maija beigās. Winaš noluhts
leelahs but tas: eepaňthees ar ſawa pagasta mahju lauk-
faimneezibu, ehku ectaiss un mahju dſihwi, palihdsibu
paſneegt un mihleſſibas dahwanas ifdalit truhkuma
zeetejeem.

Projekts par Tukumas-Wentspils dzelsszela buhwī, kā „Ītga f. St. u. L.“ sīno, peenemts no zelu ministra un eesneegts ministru komitejai.

Dobeleš aprinka teesa ceprājusē no daschahm pa-
gastu waldem jo smalkas sīnas par to, waj kahdi pa-
gastu waldibas waj pagastu teesu lozelli waj skrihweri
naw kahdās Latweefchu beedribbas par beedreem, par
maldas latveelam waj zitadi

No Scherpils. 17. maijā bij mums tas gods, sawa karsti mihlota Semes Tehwa Kunga un Keisara Krone-
fchanas svehtkus swinet. Iau no rihta agri atskaneja basnizas pulkstera preela skanas un aizinaja muhs us Deewa namu. Pulkst. 10 fahlahs deewkalposchana. Mahzitajs tuteja jauku sprediki un uolasijo aisluhgščanu. No kora atskaneja us tschetrahm balsim jauki dseedata Kreweijas himna (waltis lubgumis) un „Lai Deewu wiſi lihds.“ Basniza bij meijahm jauki puſchłota un altaris salumeem iſwihts. Tuhdal no basnizas gahja dseedataji salumds, pee tam labs pulks klausitoju veedalijahs. Bij ari it nosihmiga weeta iſredseta, proti wezās pilis plazis. Tam weetā nu atskaneja muhsu diſheno jaunekļu un fahrto seltenishu preezīgas dseefminas; ihjs faktot, wiſi libgšmojahs pateizibas pilnahm ūrdim par to mums dahninatu brihwibu. Jisfaukuschi wefelisu nu augstu laimi sawam Semes Tehwam, nodseedajahm „Deewa fargi Keisaru!“, pehz tam nodimdeja trihsreisīgs basunīgs „urrah.“ Tā tad mehs fho deenu godam un jautri pawadijahm. Sirfmiga pateiziba zeen. Heldmana un Swirgsdina lgeem par winu publineem. — Nahtra

No Krona Kenfiau muischias. Swehidene, 29.
maiā usnahza mumis siipris pehrlons ar wehtru un
krusu; wehtra fagahsa kahdu fchuhni, fo G. mahju
faimneeks pehrnwafar bij lizis ustaist. Krusa dascham
apfkahdeja laukauglus, bet fkahde nebij wifai leela,
spreedeju fungi nospreeda tilai $\frac{1}{4}$ graudu par fkahdes
otlihdinschana. Nedelu wehlak, t. i. pirmo wafaras
fwehtku deenā, usnahza wehl beefmigaks negaiffs, kurefch
padarija leelu fkahdi, ne til ween pee laukeem, bet ari
pee ehkahm. Dauds fchuhni tila fagahsi un issaulti,
starp kureem atradahs wairak jaunbuhwetu. Pat ari
loki tapa ar wifahm fahnem no semes isgahsti. Pehr-
lons faspehra kahdu muhra flehti, kure til preelfch wa-
faras fwehtseem pabeidsa taist.

13. novembri pagahjusčā gadtā sapulzejahs Ken-
siau pagasta fainmeeki, pahrunat un vahrspreest, waj
nebutu derigali, tagad kur uguns slahdes beeschi ween
atgadahs, dabinat fawstarpiġu pagasta uguns beedribu
pret degħħanas nelaimem. Pee pahrspreesħanahm nahza
runā un tika eeweħroti fħahdi apstahlli: 1) ka tagad,
zik nojehdsams, pee tagadejað kursemet fawstarpiġas
uguns apdrofħinashanas beedribas bus aktal flaht ja-
peemafsa. 2) ka paċċu pagastā dabinatas uguns bee-
dribas jau tamdekk ween labakas, ka pagasta fainmeeki
war ari zitadā sinā weens otram palihdset, nekk wee-
nigi ar asekuranzes preħmijsas famafsa fħanu u. t. t. —
Sapulzejusħeəs fainmeeki weenprahligi eeweħleja Alfsħ-
neeku mahju fainmeeki J. fgu, lai tas spertu pirmos
folus pee statutu apgħadha fħanas. Tehrinus un wa-
dixiġahs isdostħanas nospreeda no wifha pagasta fainme-
keem fegħ. Bet kaf nu jau wairak, nekk puqgħad s-pa-
pahjiż un no J. fga neħħadi foli preelx tam nax-
sperti, tad gan jadomà, ka leeta minetqm fġam par-
dauds mas ruhp. Kensiau pagasta fainmeeki dari lu la-
baki, kaf eeweħletu kahdu żiit waj labak trihs wiħru,
ka s-fho leetu waretu west galā.

M. ...., N. ....

Rewelē, tā „Wiculane” raksta, dauds darba lau-
ſchu tagad, viſlabakojā darba laikā, eſot beſ darba.
Dauds ſtaigajot gar oſlos malu, luhgdamī darbu pē-
lugu lahdēſhanahm, bet ir tur wiſeem nepeeteekot, ko
ſrahdat un dauds darba mekletaji neteekot tadehēt pē-
nemti. Neweens neprafot, zil par noſrahdatu deenu
niakſahs, bet latris wehlotees tikai dabut kaut ko ſrah-
dat un kaut ko nöpelnit preekſh pahtitkaš. Nomehrde-
juſhahm un ſlumigahm fejahm ſtrahdneeki ſtaigajot pa
pilſehu dorbu mekledami, bet daudſeem jamelejot par
welti. „Kad tagad,” tā minetā awiſe teiž, „leelačajā
darba laikā ſtrahdneekem tā klahjahs, waj tad darba
lauschu ſtahwolliš naw deesgan noschehloſams?”

Pernawas Igaunu semkopibas beedriba, fa „Wi-
rusane“ wehsta, janwara mehnest nofpreeduse, schowa-
far Pernawas isrihkot mahslop, semkopibas un roldarbu
isstahdi, un eesneeguse semkopibas ministerijai luhgumu
dehle isstahdes atkaujas. 28. maijā beedribai atnahžis
atkaujas raktis, fa tai brihw isstahdi noturet 30. un 31.
julijā un 1. augustā. Ministerija no fawas puses ap-
soljuše beedribai 2 leelos un 3 masos fudraba un 6
bronja medalus un 20 usflaweschanas raktus par goda
algahm, kas isstahde labako leetu isstahditajeem isdalami.
Taged beedriba gatawojotees rošgi, lai isstahdi peenah-
zigi waretu isrihkot. — Patstahwigas Igaunu semkopju
beedribas, kuras jau dauds panahlumus un felmes sem-
kopibas leetā war usrahdit, noturejuschas jau wairak
isstahdes felmigi, tamehr Latweeschā semkopju beedribas,
kuras pa leelakai datai ir Terbatas Wahzu semkopibas
beedribas faru-beedribas un tadehle nepatstahwigas, schai
siaa neko neleekahs darot.

No Pernawas aprinkā. Iš Sacas draudseš raksta „Heimathei”: „Atkaujat man išteikt Jums manus nolehmumus tizibas joutajumā. Es dīshwoju starp sem-neeku eedīshwotaseem un, budams weenumehr lopā ar wineem, labi posīštu wixu prahtu tā Latweeschū kā Igauau dala.

Religijas kusteschanahs naw eenesta no ahreenes, bet ir iszehluſehs un attihſijufehs tepat us weetas un dſihſchanahs us pahreeschanu pareiſtizibā arweenu wai-ralk ſtiprinajahs, ſai gan lihds ſchim uguns kwehlojahs wehl ſem pelneem. Wispahrige ſakot pareiſtizibas ga-ridsneeziba ſchini kusteschanā naw daliſbas nehmeja — kusteschanahs eemefli mellejami zitā weetā. Apfſatim lā dſihwo ar fawahm draudſem pareiſtizigee mahzitaji. Wif-ſirms pareiſtizib. mahzitajſ naw uſbahſis draudſei. Wifſch faectahs ar wiſeem, neſchklidams laudis ſchklräs un ne-ſtahw lepnā atſtatumā uo draudſes lozelkleem. Wifſch neſtrahda preti draudſes lozelli tautiſkeem zenteeneem, lihdsjuht no Waldibas alkauti beedribu darboſchanahm, naw weefigu preelu pretineels, naw augſprahrigs pret zitu tizibū peekriteſeem.

Kerfona. Kāhds Jachņenko Alekšandrijas aprinkī bij nomājis muisķu un tūr leeliski eesfahzis kopt ūklus, kuram darbam wajaga dāuds strahdneku. Lai nāsawu nodomu waretu iſpildit, winam eesfahhwahs prahā peenemt musikantu kori, kas strahdnekeem uſspehleitu brokastōs, puſdeenās un wakārōs un bes tam winus iſwaditu laukā un pahrwaditu mahjā. Nodoms iſdewahs un strahdneku pavilnam.

No Drenburgas. Kronešchanas laikā isrihloja Drenburgā kameeli un sirgu skreeschanos. Skreeschanos zelkš bijis 4 werstes un 300 astas garšķis. Skreeschanos eefahka ar 6 leeolem no Rīgīscheem jahteeem kameeleem; pa norahditu zetu. Drīhs 4 kameeli noku- fūschi palika atpakaļ, un no diweem pahrejeem fasneedsa pirmois, weens Rīgīshu kameelis no Turgaijas apga- bala, peežās minutēs nolikto mehrki. Gandrihs weenā minutē bij noskrehjis wefelu wersii. Abju kameeli jah- jeji tapa pagodinati ar sīhda rihta-swahlkeem, bes tam wehl pirmais dabuja goda algu. Pehz tam bija sirgu skreeschanahs, pee luras daliņu nehma 75 no maseem Rīgīscheem jahti sirgi. Wifus nostahdija weenā rindā un pehz dotas sīhmes wifis reisā fahka skreet. Pirmais Rīgīša sirgs, karsch fasneedsa mehrki, bija 36 minutēs 23 werstes aaxu aabalu noskrehjis.

Drenburga. Weetigaïs „Lisloks“ siro, ka lopu
mehrïs tur breesmigi plosotees, ta ka jahihstotees no
wisu darba lopu isniibitshangas.

Noahrsement.

Wahzija. Krafschewška leetā awise „Deutsches Tageblatt” ūso, ka apfuhsiba grosotees ap lotti swarigahm leetahm, it ihpaschi ap Wahzu kara ministerijas aktim, kas sīhmejotees us weenās Wahzu seemeķa robeschu daķas apfargaschanu. Laiķam apwaino Krafschewški, ka tas lahdam Wahzijas kaimikam apgahdajis norakstus no kara ministerijas sīleveniem swariegiem panireem.

Tautas latolu bāsnīzās likums Brūhschū depu-
tatu namā galīgi pēnemts ar 224 balstiem pret 107.
Par winu balsoja wahzkonservatiwee, zentrumā un kah-
das dalas no brihwkonservatiweem un progresīsteem.
Pret likumu balsoja nazionalliberali, liberalā fabeedriba
(sefektoristi) un leelākā dala no brihwkonservatiweem un
progresīsteem. No progresīstu partijas Richterš balsoja
par likumu un profesors Virchows pret winu. Profe-
sors Virchows no fawas pušes bij līdz preekschā, tik
tad atkaut latolu garidsneleem pilnigu paftahwibū be-
laizīgas waldbas usraudzības, ja šķēr garidsneeli ne-
pagehröt preeksch ūsiņ ūekhdas teesības no laizīgas
waldbas, v. peem. ari nepagehröt lones waj zitus nau-
das maksajumus is walsts lahdes. Zitadi vēž Virchowa
preekschlikuma teem wajabsīgs apšiptionāsums amata
zaur laizīgo waldbu. Virchowa preekschlikuma mērķis
bij, panahēt ar laiku pilnigu bāsnīzās šķirkhanu no
laizīgas walsts. Zentrumā partijas vadonis Windhorsts
issazīja, ka winīch gan ceraugot Virchowa preekschlikumu
par derigu, tiksveen tas šķim brihscham wehl ne-efot
zauri wedams.

Austro-Ungarija. Wihnes Wahzu studentu nepee-
kkahjigà isturefchanahs pret augstskolas rektoru profesoru
Maafenu tiku se wehl uskurinata un stiiprinita zaur da-
schu Wihnes profesoru soleem. Ari s'hee turejuschi par
wajadfigu, issazit zaur rakstu Maafenam, ka wixi nepee-
frihtot Maafena domohm Tschelu skolas leeta. Pateesi
freetni gaifmas un taisnibas lopeji s'hee Wihnes Wahzu
profesori, kas klasjä aistahw Tschelu tautibas mahzibas
apspefchau! Profesora Maafena runa Apaksch-Austri-
jas landtagà par Tschelu primatskolu Wihne tagad sh-
kali sinota. Is wixas redsams, ka profesors Maafens
ir prahtings, taisnis un mehrens wihrs, par kura wahr-
deem katriis humanitetes draugs tif war preezatees. Tah-
dai walstei, ka Austrijai, kas apdshwota no daschadahm
tautibahm, loti wajadfigi lahdi wihi, lahds profesors
Maafens. Ka dsird, waldbiba nodomajot eezelt minu par
apgaifmoschanaas leetu ministri, ja tagadejs ministris ba-
rons Konrads, kas pehdejä laikä sahziß slimot, atkahp-
tos no amata. Motikums ar profesoru Maafenu gaifchi
peeruhda, zik wahji Austreeschu Wahzu liberali ir poli-
tisska attihstibà un zik mas waldbiba tadehk war eewehrot
wixu domas un stutetees us wineem.

Franzija. Ahrleetu ministris Schalmel-Lafurus esot loti slimias un nodomajst tadehk oftahutese no amata.

Anarkisti partija, pee kreas peeder noteesatā dumpineese Luise Mischel, nospreeduse, tautas svehtikos 2. (14.) julijs išlahti melnus karogus par šīhmi, ka anarkisti pilnigi preekriht Luises Mischel zenteeneem un darbeem. Minetā kundse, kā sinamis, bij nesuse melnu karogu pa preekschu lauschu pulkeem, kas kahdu laiku atpal Parisē išlaupija kahdas maišneeku hodia.

No Saigunas fino, ka Kokininas Franzuschu gubernators efot israidijis is Kokininas Anamas konfulus, tadeht ka tee sahluſphi tur isribkot nemeerus pret Franzuschu waldibu.

Anglija. Anglu awises, turpinadamas sawu politiku Franzoschhu-Kihneeschhu strihdâ, zeeti apgalwo, ka wehl nekahda weenospanahs sharp Franziju un Kihnu ne-efot panahkta. „Daily News“ raksta, ka Kihnas suhntis markis Zengs efot pats noleedfis to. Dahlač schi awise sino, ka Kihnas deenwidus provinjēs pee Ais-Indijas robeschahm, proti Jin-Nanâ, Kuang-Si un Kuang-Tungâ, Kihneeschhi sapulzesot stipru kaxa spehku.

Londona, 30. (18.) junijā. „Reuteram” sīno, ka
zeturdeen Damjetā ar koleru nomiruši 107 zilweli,
peektdeen tūkstāt ar koleru nomiruši 113 zilweli un
sestdeen 109 zilweli. Ari Samamudā iizklusēs koleru.

Egipte. Refen siroja, ta Egipteschu kara spehls jau dewees zelk us Kordosanu un Darsuru, melu prae- weescha mitelli. Tagad turpretim siro, ta Egipteschu kara spehls tik sagatam ojotees us tahdu zeku, un tik pehz kahdeem mehnescheem wareschot eefahlt efspe- diziju. Ta tad no drihs gaidama melu praeescha is- nihzinajuma wehl newar runat.

A t b i l d e s.

Schenfeldtu Grnestam. Uuhgtu peehuhtat.
Smada Adamam. Juhsu atbildi A. Matschpora lgam
newaram nodrukut. Tas wihrs, kuzam Juhs jan „Latweeti“
gluschi nepeelklahtigā wijsse usbrukuschi, ir zeentijams wihrs neweet
fawā apgabalā, bet pat tahlū Baltijā. Peepeschi Jums ekrift
prahktā, ta tas pats demis atbildi Semkopī un tnhdal domajstees
cemeissa deeigan esam, winu atkal par jaunu un wehl là negan-
taki wasat par papihri. Nē, pee tahda darba newaram buti pa-
lkhdsgii! Bes tam Jums waram it klusam paitschultet austi, ta
tas wihrs, lam Juhs usbrukuschi, nestahw, ne taunt tahlū sakara
ar A. Matschpora tag atbildi

Utbildig's redaktörer: **Stabla** **Zuhlijs.**

Studijumi.

Puhzischiu Gederta un beedra

apgahdibas un generalkomisijas grahmatas, kas dabujamas pachu grahmatu bode,
Ahr-Rigas Kalku- un Dziruawu-eelas stuhi Nr 14.
un visas leelakas grahmatu bodes.

1. Abbezite. (Pilsiga burtofona mahziba)	10 tap.
2. Anglii Kreewu vihri is semas kahrtas. I. Komonofons. Latv. no Brithemseemneela.	15 "
3. Angsti-swehita Platona Rigas un Jelgavas Arkibiblapa fuhomas grahmatas teem Baltijas jubimale dzbodameem pareitizigem Latweescheem un Izgauneem.	15 "
4. Ar tehva atlausann. Jolu luga 2 zehleens, no Bodene-Jaunam.	25 "
5. Atkrebschana un atmata. Stahfs is neigeru dzbives no F. Hoffmanna. Latv. no Araju Andreja.	25 "
6. Baltijas semkopis 1879. gada-gahjums eefects	200 "
7. " 1880.	200 "
8. " 1880. veelikums eefects	150 "
9. Baltijas jautajeens. Profesora M. P. Bogodina webstule, profesoram Schire- nam. Latviss no G. P.	30 "
10. Baltijas kalenders 1879. gadam. Isdewis Krogiemu Mikus	40 "
11. Bendes walgs. Stahfs. Latviss no Iwanowitscha	35 "
12. Bihbees stahfs vogast skolam, no R. Kaudsta	30 "
13. Bilschu abze	10 "
14. Botanika, tautas skolam un pachinahziba. Clementorkurs. Ar dauds nobilbes- jumeem. Sarakstis J. Ulfers	30 "
15. Brahm draudse Widzem, no Kaudstes Matifa. Senat mafsa 50 tagad	30 "
16. Brezmiga atrekhshana, Kreewissi no Gogota. Latv. atkohstis Saksem- neela Rahris	20 "
17. Dabas mahzibas pirmais kurfs tautas skolam. Saabdijs J. Kalnins (otra drusa).	30 "
18. Dzejoli no Kaudstes Matifa II. data	40 "
19. Dzeemmu pawaaruis. Dzejas no Wenstu Edwarda	25 "
20. Dzejeteeta koke, (original-dzejas) no J. Danberga	20 "
21. Dzejas stanas no Fr. Mahlberga	40 "
22. " glbti eefecta	55 "
23. Es sapnoju par Tewi, dzeesma ar slaweru pawaishanu no P. Schanzberga. (Dabvinajums Martiniona Marijas jds.)	30 "
24. Geografija tautas skolam. Skolotajs R. Kopmans Ar shmejuveem,	40 "
25. Guhstikas Kaufla, no Kaudstes Matifa	25 "
26. Guvernantes noslehpuns. Loti jauns romans. (Pehz Broddona.)	100 "
27. Guis un Lihuna. Stahfs, kas raha, zil bremigis ir, kad wezzati fowem behz- neem mihlestiba leeds. Latv. no E. M.	8 "
28. Jahnis G. . . ! Dzibmes gahjums. Patesigs notium Kursemē	15 "
29. Ihfs pahrkats par Kreewis un Baltijas webstuli. Sarakstis J. Stewart's vagast skolam	8 "
30. Jozigu jautajumi un atbids spehbi preezigeem laubim	10 "
31. Juhneku Kreewu — Anglu — Frantschu — Wahzu — Italeeshu — Dahu un Norve- geeshu — Swebru — Latweeshu wahrdniza (eefecta)	210 "
32. Jigs Moses. Original-jolu luga no R. Alumana. (Ar vilnah dseed, notem)	35 "
33. Kafals Amerikziks. Wehsturigs stahfs. Latv. no Semischa	10 "
34. Kreewu walodas mahzibas viraais fahltums. Latweeshu tautas skolam farakstis aprinks skolotajs P. Dodsits	40 "
35. Kreewu-Turku kara kromika, jeb: Kreewu-Turku lafch 1877, un 1878. g. Pehz fara-prateju un wehsturigham stanahm fastahdijis Lapas Mahlinsch, ar dauds bildem. Burtinjās nr 1.—11. lido ar prebmju „Kaufla pre Schipas"	200 "
36. La vate grahmata skiprs abbas wahlis eefecta	200 "
37. Gruska-karotai, jeb: Kaufla-megais. Patesigs stahfs	25 "
38. Latvju tautas dzeemmu liktis, no Baumana Rabea	120 "
39. Latweeshu kritis. Sigi laika pafala, no R. Stahberga	10 "
40. Latweeshu — Kreewu — Wahzu wahrdniza. (Eefecta)	140 "
41. Latweeshu abze ar Kreewu hokstabeem lido ar ihfu Kreewu abzi, no A. Degofski	10 "
42. Leela funga pilis. Stahfs is Kauflus, no Emilia Marii Bacano	6 "
43. Venore. Behdu luga ar dzeedashanu trihs zehleends. Preeskf Latweeshu stanunes no R. Jaunsema (Bodenela)	35 "
44. Vihku-pawadons, no Viburstscha	50 "
45. Mass pulu-puszhiks uj muhsam neismierstama Kelsara Alekandra II. lapa. Sazereza Lapas Mohrinsch	5 "
46. Mihlestibas un mihlestibas-gandu-dzeemas. No Lapas Mahlina. I. data	20 "
47. " " " " " " " " " " III. "	20 "
48. Mihlestibas wehstulneeks, jeb wehstulu krabjums preefsh famihlejuscheem wi- jadis wajadisbas, lido ar mihlestibas dzejahm, albuma pantineem, yuku walodu	20 "
49. Mihlestibas wajadisbas, lido ar mihlestibas dzejahm, albuma pantineem, yuku walodu un krabs noslomejumem, no R. Lubjeneeschu. (Otra, pawalrota drusa)	25 "
50. Nemirekti beheni. Hebz Typpreesa, Croniou Kopoas Lypc, latv. no Wenstu Edwarda	25 "
51. Nemirektibas jautajums. (Jausis stahfs)	10 "
52. Pahlepta manta, jeb pahbaudshanas. Stahfs, latvissi no P. G.	25 "
53. Pahstrauma Jahuis un vira „domas par toutiflas dzejas nodibinaschanu." No Rahnies	25 "
54. Puhku-kawejis, jeb rag-ahdis Sigfriks. Wahzu teika	20 "
55. Virmais slimneeks, jolu luga meenai zehleendā, no Rundulu Pidrika	20 "
56. Radibas (habas) stahfs un radibas (habas) mahzibas. Pehz Georga Lembergera. Latv. no J. Peterpona	25 "
57. Radivils un Teresija. Dzeedajums no Dahboli Zehkaba	5 "
58. Rigas Latweeshu beedribas virmais gabu defmēs. (Pilnigs apraksts par be- drivas dzibui un notikumem.) Dzetu latrai beedribai to eegahdotes	50 "
59. Ruuters, slawenais Holandes admirals. Latv. no Rahnies	20 "
60. Sadzīhes vilni. Original-romans is Baltijas fahltums. Divas datas. No Theodora Nolanda	125 "
61. La vate grahmata glbti eefecta	175 "
62. Sapu grahmata lido ar laimes leelshanas un fahfshu iisselshanas fastahdshana	20 "
63. Sarunashanas par evangeliskos brahlu-draudses reftahshana. Latv. no Peterpona	10 "
64. Selka semneeks. Slatu luga 4 zehleendā. Latv. no R. Bodne-Jaunsema	50 "
65. Selka Elsa, romans no G. Maritas, latv. no Rabanta Schana	110 "
66. Schuhpula dzeemmu pehz tautas dzeemmu motiweem ar slaweru pawaishunu.	25 "
67. Schis ir tas namā, ko Ansis bühwejis (bilshu grahm.)	20 "
68. Slawenais rausis, Latvissi no Seedoru Brivaja	20 "
69. Stikone un Jahan natis. Kreewissi no R. W. Gogota. Latvissi no Sal- semelu Rabea	20 "
70. Trihs svehita stahfs, latvissi no J. W. Ulpes	25 "
71. Tiki taisni zauri. Stahfs is Latweeshu Leetawas	20 "
72. Wanagu Ansis. Stahfs is Krewhsu Leetawas	20 "
73. Weenas deenas pateekha. Patesigs stahfs. Latvissi no Semischa	15 "
74. Wehsture vagast skolam no Kaudstes Matifa	25 "
75. Wehl reis Pahstrauta Jahuis ar fahwam „domahn" un Montanus ar tahdahm pahsham domahm. No Rahnies	20 "
76. Zerina Petera dzejoli. Otrais krabjums	35 "
77. Zihnischanhe ar Rantaseescheem, jeb Muhamedaneets mihlestiba. Latv. no Modrua Rabea	15 "

Bes tam wehly fydriku un dzeemmu grahmatas, wifadas febjumis labghshani un
wifadas stahfs grahmatas, ka ari wifas zitas skolu wajadisbas pedahwa,

Puhzischu Gederts un beedris.

Sander Martinsohns,

Peterburgas Ahr-Rigas Kalku-eela Nr. 16/18.
pahrod par wiflehtako zenu, apaks Baltijas politehnikas ismekleshanas stanžas
kontroles:

Morris Brother'a, Donfaster'e,

Superfosfatu.

Pirzeji, kas pahrik par 20 pudu nem, war bes mafsa Baltijas Poli-
technika pahrezzinatees, waj supersofsatu satur no manim galvotu suprumu.

Amatneezibas isskahde Rigā.

Mafsa par laika kahrtim:

- 1) Passe-par-touts, derigas pa wifu isskahdes laiku no plst. 8 rihtā lidois plst. 12
nakti — 15 rbt.
- 2) Sesonas kahrtis, derigas pa wifu isskahdes laiku no plst. 10 rihtā lidois plst. 6
wakarā — 10 rbt.
- 3) Nedelu passe-par-touts, kam passe-par-touts teessbas par isskahdes 3. nedelu (no
12. lidois 19. junijam) — 3 rbt.
- 4) Nedelu kahrtis, kam pa to nedelu sezonas kahrtu teessbas, par isskahdes 3. nedelu — 2 rbt.

Schahdas laika kahrtis dabujamas:

Stahla drukatawa,
Mels. Stieda grahmatu rahdotawa (Sinder-eela),
G. Bruhns (Kauf-eela),
G. R. Lange kantori (Zehlava "eela),
Frankfurt am Main' weefnīza (Alekandra eela) un
2. sezonas kantori (isskahde).

■ ■ ■ Pilnigs lehgeris
no laukfaimneezibas maschinahm un rihtiem:
Lokomobiles un garainu kulschanas maschinas
Scharls Burrell & dehla, Tetfordē (Anglijā).

Weenfahrfchas

Iecashana

un ihsti teiza-
mas danddarba
pastrahda-
shana.

Rokas un gehpela kulschanas maschinas,
sahles un labibas ptauschanas maschinas, tschetelemechhu pleh-
fuma un fehklas arklus, ka ari ihstenos Sweedru tehrauda ar-
kus wifadis leelumis u. t. t. pedahwa

Brahli Martinson, Riga,

Ahrpilfehtas Kalku eela Nr. 8, Wehrmanu dahrsa tuwina

Stukmanesku pagastam ir

ffolotais

wajadis. Kas sho weetu wehlahe pree-
nemt, war pec weetigas pagastu walde
peeteitkes. Wehlejamis butu, ka peeteitkos
tahdi, kas Walas draudses skolotaja ekfa-
menu noslufchi. Wehlejshana notiks 9.
julija fh. g., kur latram personigi ar fa-
wahm leezibahm preefshu jastahdahs.
Stukmanesku pag. waldes namā, 18. junija 1883.

Pag. waldes wahrd:

Pag.-wezel: J. Galwin,

pr. pag.-stribi: J. Weide.

Gatawus

fungu apgehrbus

wifjaunatos musturis no eels. un oh-
semju dreheis, par wiflehtalahm zenahm
pahrod

Chr. Lermanis,

Riga, leela Kaledi eela Nr. 21.

Pastelleshanas kahrti iiggatavo.

Rig. Latw. amatn. p. beedr.
frahshanas un aisdofshanas
kaffe.

Jauna grahmata dabujama Puhzischu

Gederta un beedra grahmatu bode, Riga:

Muhfu senatne.

Kursemes pirmais leelskungs

Gothards Ketlers.

No J. Reinberga. Mafsa 15 tap.

Monā drukatawa, Wehweru-eela Nr. 5,

ir drukatas un dabujamas schahdas jaunas
grahmatas:

Aktu mans mihlais Augustinsch.

Mihlestibas stahfs. Mafsa 5 tap.

Nekahpojchs, pilnigs

Iaika paregis,

kas ikotram nevezeechami wajadis un

loti derigis.

Mafsa 10 tap.

M. Jakobsons.

Riterschaftneeki
isees

salumōs

3. julijs 1883.

us Falzgrahwi

pee Deel-Bekru trogaais Jelgawas.

kahrtibas komisija.

Tirkus finas.

Abrsemju tirgi rahnu un schejenes krabjumi loti
tadeht ari mas ween falshga.

Qint singri, mas vedabwa.

Kanepajt ari loti singri. Pahbedewi par ma-

ras obozni prasa 46, par deutsch sein rein 43¹/₂,

par engl. sein rein 42¹/₂ un par prastu rein 41¹/₂

rbl. birlawa.

Kanepes pahfam ne-eewehrotas; zemas 165

tap. pudā.

Qintehelu brahks rahmu. Par 87¹/₂ % fehl-